

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egy es szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek
küldendők.

A hazafias béke öklei.

(M. d.) Hogy kik ezek, azt nagyon sokan nem tudják. Ne hogy azonban némelyek az Ugron pártot gondolják e név alatt, sietünk kijelenteni, hogy tőlünk nagyon távol, a mennyei birodalomban áll fönn ez elnevezés alatt egy szövetség, mely a legutóbbi véres khinai bonyodalmaknak alapvezetője volt s fentartója ma is: a boxereket. Mert hát Khinában nagy erővel tört ki a forradalom az „idegen ördögök“ (európaiak) ellen, s a felkelők a kitörés első napjaiban a roppant birodalom fővárosa, Peking és a tengerpart közt és lerombolták a vasutakat. Pekingben akartak jutni, a honnan az európai hatalmak követei és konzuljai sietve kértek segítséget a legközelebbi kikötőből, Takuból. Itt gyűltek össze a veszedelem hírére az európai hadihajók. Innen most Pekingbe rendelt minden állam a maga követsége védelmére egy néhány száz koronát, sőt a legújabb hírek szerint az oroszok több ezer emberrel nyomulnak a khinai birodalom fővárosa felé.

Az utolsó évtizedben khinai kikötőben nem volt akkora idegen hajóhad, a mekkora a ma Takunál lévő nemzetközi flotta, és mégis ez az erő kevés ahhoz, hogy elhárítsa a khinai veszedelmet. A hatalmak is nagyon jól tudják ezt; egyre-másra küldik a katonákat a veszed-

lem helyére. Anglia, Oroszország, Japán és Németország, a melyeket leginkább köt érdek a mennyei birodalomhoz, szaporítja hajóhadát, erősíti hadsergét, a melynek bizonyára nagyon nehéz lesz a dolga. A hatalmak pedig féltékenyek is egymásra. Japán, a legközelebbi hatalmasság el tudná nyomni a lázadást, ott volna már kellő erővel, de Japán is hódítani szeretne és megszerezni magának Korea félszigetét, melyet azonban Oroszország is magának szemelt ki. A szárazföldi oldalról Oroszország fér hozzá Khinához, mint határos birodalom, s mint a ki katonasággal is rendelkezik Khina földjén, az épülő orosz vasut őrzésére. Japán és Oroszország közt Korea miatt már régebben nagyon feszült a viszony. Ott van harmadik osztozkodónak Anglia, a kinek roppant kereskedelmi érdekeit Németország az utóbbi években megdézsmálta Khinában. Az egyesült államok sem közönyösök a khinaiesemények iránt. Ez a sok összeütközése az érdekeknek lehet döntő arra, ha Khina felosztása még nem következik el. Ma egyik hatalom sincs abban a helyzetben, hogy feltétlen tulerővel léphessen föl. Anglia maga is bevallja ezt, Oroszország is még készülletben, s Japánban nagy párt van, a mely ellenzi, hogy a szigetország ez idő szerint háboruba bocsátkozzék Oroszországgal. Magának Angliának legfőképen nagy szomorúsága a khinai boxerek for-

radalma, mely dél-afrikai győzelmei örömébe keserű csöppeket facsar. Mert Khinában egykor az európai hatalmak közül Anglia volt a legelső, kikötőiben ő üzte a kereskedést s az ő hajóinak volt szabadalma kikötni s a roppant világgal kereskedni. Változtak az idők, s befurakodtak a francziák is, kik Khina déli és tengeri határainál nagy gyarmatot szereztek először Kokinkhinában, azután Tokingban. A japánok pedig a magok sziget-országokban addig gyarapodtak európai műveltségben és hadi ismeretekben, hogy néhány év előtt egy háborúban rátették kezüket a szörnyű nagy, de végtelen gyenge mennyei birodalomra. Ekkor az európai hatalmak közbe léptek. Nekik is kell Khinából a tengerparti jó falat. A japánokat hódító utjukban feltartották, fenyegetésekkel megállították. Magoknak tengerparti részeket követeltek. Ezeket meg is kapták, mint „berlők“ földet. Ott berendezkedtek, kivált Oroszország, melynek rengeteg szibériai birodalmával határos Khina. Oroszország vasutat kezdet építeni Közép-Ázsiában. Khinától kierőszakolta az engedélyt, hogy vasutja Khina éjszaki részén Maudsuországon menjen keresztül. Katonaság felvigyázása mellett építette ott a vasutat, s ezzel már szárazföldön is megvetette a lábát a felosztásra kiszemelt Khinában.

Ezek miatt keletkezett az idegenek ellen a boxerek szövetsége, mely most

TÁRGZA.

Zaza.

Egész Páris rajongott érte, és most London erényesősei akadtak meg rajta. „Zaza“ Pierre Bernos és Charles Simon színműve, mely a párisi Vaudeville színházban 1898. május 12-én került először színre, Réjane asszounyal a czimszerepben. Nem tudom mi kifogásolni valót találtak a londoni lex Heinzeisták, mert a darab a boulevard színházak egyéb termékeihez képest, a melyek Londonban már polgárjogot nyertek, nem valami szörnyű, de őt — horrible dictu — még ágy sem fordul elő benne!

Az egész nem egyéb, mint Réjane asszony karsu derekához szabott hosszu, igen nagyon érdekes szerep, mellék alakokkal, a mely a monde — vagy ha úgy tetszik, a demimonde — szerelmének rehabilitációja. A darabnál talán még érdekesebb is az a millieu, a melyben játszik: a café chantantok öltözője, festékes esészek, puode pamaesok és vetkőződő prima és secunda donnak közepette. Alakjai oly igazok, mintha nem is színt játszanának, de valóságos élet folya ott fent a színpadon. Nem silhuettek, oda vetett skizzek ezek, de mesteri kézzel megalkotott élő alakok, mint a milyeneket ezrével teremt meg a boulevard, meglátni csak nagyon kevesen látják meg. Az igazi művészet: a megírás igazi művészete, pedig itt kezdődik csak igazán.

A szerzők St. Etienne egy chantantjának öltöztetőjébe visznek, a hol javában folynak az előadáshoz való készülődések. Zaza megérkezik; sietve dobja le magáról elegáns utczai öltözkét, és egy szál ingben várja öltöztetőnőjét, ki különben már mindent előkészített, ott a közönség láttára.

Az öltöző előtt, a chantant ismert alakjai hemzsegnék, vidáman csevegve, hancurozva. Ujságíró, a vén bankár, csillogó gyémántjaival, a „báró“ és néhány nagyon fiatal monoklis ur. Ezek mind különféle jogezimen tartózkodnak itt, Malardot, a chantant igazgatója jóvoltából.

Zaza, chantant énekesnőnek különben eléggé komoly leány, de sőt hozzáférhetetlennek tartják. Virágok érkeznek garmadával, a „báró ur“ ékszerket küld: Zaza köszönettel fogad mindent; válasz nincsen. Jót nevetnek ezen öltözködés közben. Zaza meg művésztársa: Cascart, hogy Réjane asszony mindezt miként csinálja, kötetekbe lehetne foglalni, de tőle akkor sem volna képes e nagy művészetet még csak megközelítőleg sem ecsetelni. Azt hiszem ez a testet öltött grácia, ez maga a „chikk“ Cascart, a híres komikus, ki Zazát, nagy nyomorból emelte magához, s akivel esténként nagy hatással éneklia „petite piu piu“ dalt, az egyedüli, a kit hálája fejében bármikor megtűr öltöztetőjében és a ki boudoir-kulcsának másodlatát is bírja.

A napok csendes egyformaságban multak, a mikor egy napon a véletlen Bernard Dufresnet hozta Zaza közelébe. Dufresne gazdag párizsi nagykereskedő, aki hetenként több napot töltött St.

Etienneben, ahol nagy fióküzlete van. Fiatal, elegáns, gazdag, jómodoru uriember, a kinek az az elve, hogy csak olyan asszonyt szeret, a ki vele szemben egészen közönyös tud maradni. Egyik barátjával került ide a színpalak mögé. Ez a barát eleve informálta Zazát, a ki mikor öltöztetőjéből kilépett, szinte észre sem véve Dufresnet, el akart haladni mellette. Bemutatkozás, ais occasion est trop belle, la patience a ses bornes: egy csók a Zaza remek nyakára, és a függöny legalkalmasabbkor gördül le: Dufresne és Zaza karonfogva távoznak.

A második felvonás már mézesheteik tetőpontján hozza őket elének. Dufresne egész otthonosan rendezkedett be Zazánál, ki halálosan beléje szeretett és egy pillanatig sem hagyta el; ha csak fontos üzleti utai el nem szölitják, melyek hetenként néhány napot vettek igénybe, Zaza nagy bánatára.

Egy napon szomorúság érte Zazát, Dufresnenek halaszthatatlanul Amerikába kellett mennie és perczig sem késhetett pontos előkészületeivel, melyek őt Párisba hívták, mint mondá. Dufresne el is utazik, Zaza kikísérte a vonatig és kisírt szemekkel tért vissza. A mikor kis hoteljébe érkezett Zaza ott találja régi barátját és jótevőjét; Cascart, a kivel Dufresne-val való megismerkedése óta szakított Cascart fényes szerződést hozott neki, mely egy időre Marseillebe hívja. Új slágereket szerzett és hozott, melyektől a fényesnől is nagyobb sikereket várt. De Zazát semmivel sem tudta megingatni; elhatározásában: lehető közel akart maradni imádottjához. Cascart, hogy látia másként nem tud Zazánál

nem várt erővel támadt az idegenek ellen. Azonban szó sincs róla, hogy 200—300 ezer embernél kisebb erővel végre lehessen hajtani a Khinában való rendcsinálást. Márpedig a nagy távolság és a kedvezőtlen helyzet következtében minden Khinában működő csapat körülbelől tizszer akkora költségbe kerül, mintha a saját hazájában állíttatnék hadilábra. Eszerint 300 ezer európai katona Khinában körülbelől akkora költséget fog okozni, mint három millió katona Európában. Ebből elképzelhetjük, mily káros közgazdasági és pénzügyi visszahatása lesz ennek a khinai bonyadalomnak Európára. Csak akkor fogják az európai szárazföld nemzetei látni, hogy mi az, a földgömb másik oldalán háborút viselni, ha majd a háboru igazában megindul. A francziák, kik Tokingban és Madagaszkáron, az olaszok, kik Afrikában annyi tapasztalatot szereztek a félvad népekkel való harcokban, még inkább érzik, mit tesz az: Khinában háborút viselni, s azért nagyon higgadtan is ítéli meg a helyzetet. De legkevésbé van nekünk okunk megfontolatlan kalandokra ragadtatnunk magunkat. Az összes hatalmak közt Ausztria-Magyarország az, mely legkevésbé van érdekelve a khinai birodalomban s azért bizonyosak vagyunk benne, hogy kormányunk bölcsesége meg fog bennünket óvni egy khinai expedíció kiszámíthatatlan áldozataiból, miket állami egyensúlyunk megrázkódtatása nélkül nem is tudnánk elviselni.

A mi nemzetiségeink.

(P—C.) Tót, szerb és román nyelvű testvéreink komolyan foglalkoznak azzal az elhatározással, hogy a passzivitást, mely eddig is inkább szentimentális, mint ezéjában világos karakterű volt, abban hagyják és képviselőiket elküldik a jövő választásokból kikerülő országgyűlésbe. Nemzetiségeink vezetői ugyanis kibocsátották a megfelelő felhívást és nem félnek attól, hogy következtelenséggel fognak vádoltatni, mert a kuriai bíraskodásról szóló 1899. évi tör-

vény alapján remélik, hogy a nekik tetsző képviselőket keresztülviszik s már most kiszámítják, hány mándátumra tehetnek szert és aztán e mándátumok birtokosai, okos koalícióban más képviselőkkel, elfogják érni az 1868. évi nemzetiségi törvény oly rendkívül liberális elveinek nekik tetsző magyarázatát és keresztülvitelét. Ezek a remények és számítások reánk nézve közönbösek, a képviselőket, mint testvéreinket szívesen fogjuk látni. Ez nem szónoki tantológia, a nyájasság képzetéhez meg már nemzeti erőnk teljes érzetében nagyon is büszkék vagyunk. Igen, úgy tekintjük őket, mint teljesen egyenjogu testvéreinket, és ami Magyarországon a szabadság napja alatt szerencse, jólét, boldogulás csak terem, mindabban legyen esonkitatlan részük, mint egy nagy politikai család tagjainak. Csak hogy, valamint önmaguk számára igazságot kívánnak, azonképen kell, hogy bátor szívvel igazságot nyújtsanak ennek a családnak is, hogy feltétlen ragaszkodást, hűséget szenteljenek e család otthonának, a nemzetileg egységes magyar államnak. E tekintetben a gyöngeségnek semmiféle gerjedelmét sem engedjük feltámadni; az engedékenységnak még látszatát sem szabad érvényesülni engednünk.

A nemzetiségek vezetői előtt, hogy bővebb befolyáshoz jussanak, a választási normák változása lebeg, és ami ezt a változást illeti, összhangban vannak sok törzsgyökeres magyar politikus nézeteivel, kik a választás eredményében pregnáns kifejezést szeretnének találni arra, hogy a magyar állam lakosság harminezhárom óv óta kulturailag és gazdaságilag mennyire nem szedte magát rendbe. De ha új választási normák lesznek az élénkebb politika tevékenységre felszólított nemzetiségeknek inkább ravaszoknak lenni akaró, mintsem ravasz vezetői ne adják át magukat a csalódásnak: a létező nemzedéknek kötelességei vannak a jövő nemzedékkel szemben, e kötelességeit teljesítenie kell; az állam egész teljes erejét és fejlődésképeségét megóvni iparkodnia kell, és e legmagasabb erkölcsi kötelességnek teljes tudatában is van; és ezért nem fogja elkövetni azt az ostoba könnyelműséget, hogy olyan választási rendelkezéseket határozzon el, melyek romboló fegyvereket nyomnak azok kezébe, kik nemzeti eszményeik kielégítését ezen az államon kívül keresik; melyek oly egyének állását erősítik, kik belülről akarják a magyar hazát aláásni, melynek fennállásáért és nemzeti jellegéért évszázados véres harcokban bátorsággal és szívós kitartással küzdött és szenvedett a magyar.

Hisz tulajdonképpen soha sem is volt a nemzetiségeknek alapos okuk indokolt panaszokra. Bántotta, ellenezte valaha valaki nemzeti sajátosságukat? Legtávolabbról sem. A nyilvános érintkezésben is saját nyelvüket használják, nemzeti iskoláik vannak,

melyekben nyelvüket ápolják, e nyelven tanítanak és teljes szabadságban gyakorolják vallásukat. Éppen az egyházpolitikai törvények és a kuria bíraskodásáról szóló törvény döntő bizonyítékok arra, hogy Magyarországon a nemzetiségeket megrövidítő rendszabályokat soha sem alkottak, egyenjoguságukat a magyar államiság keretében a lehető legteljesebb mértékben megóvták számukra. Más soha sem akartak tőlük, mint hogy a nemzethez tartozóknak érezték magukat, magyar testvéreik nyelvét is iparkodjanak elsajátítani, hogy a nyilvános működésben is a közös államjólét előmozdításának szentelhessék magukat, melyből a saját jólétük s minden egyes állampolgáré is fakad. Tehát csak örülhetünk, ha az 1895-ben megújított passzivitási határozatukat feladták s nyíltan ki akarják magukat beszélni. Csak jöjjenek s megfognak győződni róla, hogy ha a magyar állameszméhez való ragaszkodásukat tettekben dokumentálják, a magyar politika régi jellegé, mely a primás legújabb enuncziációjából kivilágít, be fog rajtuk bizonyulni, bármely nemzetiség fia, bármely vallás híve kedves nekünk, csak legyen magyar a szíve. Minden polgára s barátja számára adni kész nyílt keze van a magyar államnak, belső és külső ellenségei számára meg ütésre kész ökle.

Székelyfiuk elhelyezése.

A székely fiuk ügyében Háromszékvármegye főispánjától a következő felhívást vettük:

„Háromszékvármegye főispánjától.

Sz. 133/eln.

1900.

A „Székelyföld” tekintetes szerkesztőségének Kézdivásárhely.

A székelyfiuk elhelyezése ügyében a maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának folyó évi augusztus hó 27-én 3275. szám alatt költ iratai értelmében felkérem, hogy szüleik arról értesíteni szíveskedjen, hogy az elhelyezés körül „nehézséget” csupán az okoz, hogy túlnyomó részük lakatos mesterségre kívánczik, a mely pályát tudvalevőleg immár annyira ellepték, hogy veszélyes lenne, ha részünkről is tömegesen e pályára terelnők a székelyfiukat.

A jelen időben is a fémipari munkásoknak ezrei kenyér nélkül vannak. De különben sem keresik e mesterségre a vidéki tanoncokat, mivel a lakatos mesterek nagy számban kapnak olyan helyi tanoncokat, kik szülőiknél étkeznek és laknak és egészen ingyen végeznek szolgálatokat.

Más mesterségre szívesen elhelyezzük őket s különösen azt szeretnők, hogy ha a háromszékm-

érvényesülni s a biztosnak vélt fényes szerződéstől el esik, leleplezte Dufresnet és elmondta Zazának, hogy az, kit ő annyira szeret, akiért lemond mindenről, carrierejéről, a kiért feláldozta magát, nős és gyönyörű szép neje van Párisban. Csupán csak üzleti utai szölitják őt hetenkint ide. Zaza ezek hallatára egészen kijön a sodrából, az örültség féltékeny ismeretlen riválisára, kiált, haját tópi, végül indignáltan Cascartnak ajtót mutat, maga pedig csomagol és utazik: egyenesen Párisba.

Párisban nem volt nagyon nehéz Dufresne lakását meg tudni és a harmadik felvonásban már Dufresne elegáns, nagyurisan berendezett lakásán találjuk Zazát, hogy megnézzze vetélytársát. Véletlenül senki sem volt a nagy szalonban, s így ideje volt egy kissé körültekinteni, néhány percig ült így itt, elmélkedvén, mit is fog annak az aszszonynak mondani, a ki őt megrabolta attól, kit ő úgy imád. Hirtelen megnyílik egy ajtó s rajta egy aranyos kis fiúcska lép be a szalonba, s hogy meglátja az idegent be akar szólni a szomszédos szobába, hívni valakit. De Zaza karon ragadva a kis fiút, ki a csalódásig hasonlított Dufresnere s ölbe véve össze-vissza csókolja őt a kis fiú nem kis csodálkozására, azonban csakhamar megbarátkoznak és a következő percekben már élénk párbeszédben találjuk őket.

Zaza lassanként, egy remekül megcsinált jelenetben megtud mindent, de az aranyos kis fiúcska naivitása elragadtatásának oly extázisába hozza,

hogy — megfélekedezik mindenről — mikor a kis fiú az ablakhoz siet örömtelten felkiált: „mama megérkezett, épen most fordul be a sarkon a fogat.” hamar elbucszott tőle, még egyszer össze meg össze csókolta és sietve eltávozott.

A negyedik felvonásban otthon látjuk Zazát megint, kimerülten, a mint kétségbeesésében nem tudja, mivé válik. Cascart, újból felkereste és ajánlotta, hogy szakítson Dufresnevel és menjen vele, hogy felejtse: talál ő még más, különb boldogságot is nálánál. Zaza már, már ingadozik a mikor hirtelen sürgönyt hoznak. Dufresnetől. Sürgöny, a melyben értesíti Zazát jöttéről. Cascart újra távozik; Zaza még mindig rajong Dufresneért talán jobban, mint azelőtt s küzd önmagával, hogy el ne árulja valamiképpen Dufresne előtt mindazt, a mit időközben megtudott. Dufresné megérkezik, forró ölelés, szerelmi vollomások. Bármint is szeretné és öröklődik Zaza, nem tud ellentállani s kitörő keserőséggel lassan, lassan elmond mindent. Dufresne abban a hitben, hogy feleségének is elárulta Zaza viszonyukat felugrik és dühös kifakadások közepette elrohan.

Igy mult el néhány év. Zaza ezalatt Páris egyik legünnepeltebb csillaga lett, imádták körülrajongták, mint kívül senki más. Dufresne pedig egy valahogyan kimagyarázott családi jelenet után, végkép Amerikába költözött, ő is felejtetni akart. Üzleti ügyei azonban ismét Párisba szölitották, a hozzá ezuttal egy egész hónap kötötte. Első dolga

volt, hogy meghallotta Zaza mi'yen ünnepelt csillag ott, míg ő távol állt, őt felkeresni. Nem juthatott hozzá senki sem, így hát, mint a kis diákok szokták, megvárta Zazát a színpadi kijárónál. Szívesen fogadta megint, Dufresne beszélt szerelméről, mely még mindig lángol és azt az ajánlatot tette, hogy legyenek megint jó barátok egy hónapig, amíg ő Párisban marad. Zaza azonban sok szeretettel visszautasította Dufresne ajánlatát és azt mondta: sokkal nagyobb volt a szerelme és inkább csak emlékeinek akar élni. Akarom, hogy barátok legyünk szölit és semmi egyéb. E szavakkal fejeződik be az ötödik felvonás, s vele a darab. . .

Mit már elébb említettem, a „Zaza” szerepét nem lehet jobban megjátszani, mint ezt Rejane aszszony tette; s ez is csak hosszas tanulmányozás és megfigyelés eredménye lehet.

A darab a vandeillében pompás kiállításban került színre és hosszú időn keresztül kasszadarabja volt e színháznak: mint halljuk közelebb a Vígsház is színre hozza „Zazát” kíváncsian várom a magyar Rejane alakítását, kire nagy feladat vár.

D' Ament Leó.

gyei fiuk tömegesen szövőipari mesterségek tanulására vállalkoznának, a mely téren ott a közel jövőben nagyobb lendület fog beállani s a szakképzett munkások keresetét fogják. Takács-pozsztó és harisnya (kötőszövő) szövészetre szívesen biztosítanak jó elhelyezést, sőt kivételes áldozatokra is vállalkoznának csak, hogy alapos képzést nyerjenek.

Továbbá felkérem annak tudomás hozatalára, hogy azok, kik ezek után a szövőipar terén leendő elhelyezését óhajtják pótkérvényüket legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-éig hozzám nyújtásuk be. Kelt S.-Szentgyörgy, 1900. augusztus 29-én.

Potsa József,
főispán.

CSARNOK.

A Chinaiakról.

Egy magyar hittérítő levele Chinából. A Magyar Állam páter Wilfingernek, egy Chinában élő magyar hittérítőnek érdekes levelét közli: A levélben melyet július 3-án adtak fel Ningpoban, Wilfinger egyebek között a következőket írja:

Ami Chinában ma végbemegy, nem a véletlen munkája az: sok év óta készítettek mindent tervszerűleg elő. A lázadók száma százazrekre megy és a chinai katonaság nagy része is velök tart. Rendesen szervezve vannak a lázadó csapatok és a legnagyobb hadsereg is alig lehet köpes őket leverni. Mert, ha Peking környékén szétverik is őket, elszólednak az egyes tartományokba, ahol tovább terjeszik a lázadást, hogy kiirtsanak mindent, aki és ami chinai.

Chinát illetőleg ugyancsak eszalódott a világ. Azokról a védelmi rendszabályokról, melyeket az európaiak és első sorban a katolikusok javára adtak ki, most tűnik ki, hogy pusztá szemfényvesztés az egész. Csak néhány becsületes jellemű mandarin — ilyen pedig kevés van — vette azokat a rendelkezéseket szószserinti értelmükben. A legtöbbben gyűlölködéssel félremagyarázták. Egy rendelet ugyanis a katolikus hithirdetőket a mandarinokkal egy rangra emelte, jogot adott nekik, hogy a hatóságokkal közvetlenül érintkezhetnek és a missziók fölé hivatalos védőt állított. — És mi lett ennek a rendeletnek az eredménye? A mandarinok gyűlöletét és irigykedését keltette fel a katolikusok ellen, a népet felizgatta: mintha a katolikusok kiváltságokat élveznének talán a chinaiak rovására. Az bizonyos, hogy a rendeletnek nagy része van a mostani állapotok létrehozásában. A chinaiaknak velök született gyűlölete az európaiak iránt ugyyszólván törvényes megerősítésre talál, mert titokban minden hatóság kedvezésben részesíti. A keresztények és az idegenek ellen való felkelésnek leverésére minden jó szándéku emberre nézve elég volna maga az a hatalom is, mely a mandarinok kezében van. De mikor a katonák vezetői minden terüket közlik a lázadókkal és mikor ők máshégyásokat is engednek meg maguknak: akkor világos, hogy minden látszólagos intézkedés a lázadók ellen csak gonosz játék, amelynek vége nem lehet más, mint a keresztények és idegenek mészárlása.

Ily körülmények közt az utóbbi hónapokban a „nagy kés szövetsége“ oly veszélyes hatalommá növekedett, amely sok millió embernek békéjét beláthatatlan időre veszélyezteti. Ez a szekta, amely egyetlen hét alatt 10 ezer új tagot szerzett, nem pusztá rémkép. Már több mint 30 éve áll fönn. Shantung tartományban nagyon befolyásos párttá növekedett fanatikus tanait mind tovább terjeszti Chinában több részében is: ez a tulajdonképeni chinai szabadkőművesség. A tagok jelvény gyanánt ruhájok fölött vörvörös vászon-övet viselnek. Fegyverekkel jól elvannak látva: a gazdag chinaiak vesznek és ajándékoznak nekik fegyvereket. Nem bir ugyan mindnyája a legujabb fegyverekkel: de ily vad természetű embereknek minden fegyverül szolgál, sőt még fegyver nélkül is veszélyesek ők, mert a birkózásban, öklözésben mesterek és ellenségeiket fegyver nélkül is képesek megtámadni.

Ehez járul, hogy China északi részeiben majd minden évben éhség lép föl. Az éhség egészen emberteleníti e vad népeket. A szegény nép nemesek keserű gyökereket és rőthadt eb húst eszik ilyenkor, hanem — és pedig elég gyakran — emberhússal is táplálkozik. Az elvadulás az emberiségnek kis nyomát

hagyja meg e szerencsétleneken: a szülők elcserélik gyermekeiket másokéival, hogy ne legyenek kénytelenek saját gyermekeiket megenni. Egyébként az inség nem egyszer még az emberiségnek ez utolsó szikráját is kiöli belőlük: megtörténik, hogy a szülők kiéhezett gyermekeik husával táplálkoznak. Ha ily emberek rablóhadjárra indulnak, jaj a helységnek és népnek, amely kezeikbe esik. Fosztogatva, gyilkolva vonulnak tovább. Kétszeresen jaj azután az ő különös gyűlöletük tárgyainak, a keresztényeknek és az idegeneknek. Ezek irgalmatlanul a halál martalékaik lesznek. Így egyik misszióinkban, Cselyben, felszólították a rablók a katolikusokat, hogy tagadják meg hitüket. Százán meghaltak már, mint vértanúk a hitért, ezeken meg ezeken készen álltak a halálra. Libaíknál fogva darabokra szaggatták a csecsemőket, vagy fejüket zúzták össze. De e kegyetlenségek oly iszonyúak, hogy azokat bővebben nem is részletezhetem. Hogy égne ez iszonyu emberek a dühölt és gyűlölségtől! A chinai apostoli helynökségek legvirágzóbbikát elpusztították.

Mindazonáltal a többi, nem chinai személyek és intézmények ellen is kegyetlen üldözés van folyamatban. A vasutak, távirórudakon, a külföldi konzulátusokon és kereskedelmi társaságokon többé-kevésbé mind meglátszik a legerőszakosabb ellenségeskedés nyoma. Az eddig meggyilkolt európaiak, jobban mondva külföldiek számát hozzávetőleg kétszázra lehet tenni. Biztosat azonban a közlekedési zavarok és a legellentétesebb hírek sokasága miatt, nem lehet tudni. Az azonban mindenestre kétségen kívül áll, hogy a külföldi katonák az életveszéllyel járó part-raszállás összes nehézségein átestek és már többször visszaverték a tulnyomó számú ellenség támadásait.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Szeptember hava meghozta hozzánk az őszt, még pedig olyan alakban, a mint nem vártuk. Az idő esőzésre vált s a levegő lehűlt s két éjjel egymás után csakély fagy is volt, mi ha nagyobb károkat nem okozott is, de gyengébb növények fejlődésére káros hatással volt. A hőmérséklet napok óta rendkívül hűvös s éjjelenként nagyon megközelíti a fagyponot.

— **Népmozgalmi statisztika.** A múlt hónap folyamán a közdivásárhelyi anyakönyvi kerületben 12 gyermek született, 15 egyén halt meg és 1 házasság kötött. Az elmúlt 8 hónap alatt összesen 103 születés, 126 halál és 28 házasság vezetett be anyakönyveinkbe.

— **Hymen.** Solyom Ferencz kir. járásbírósi albiró f. hó 5-én tartotta esküvőjét városunk egyik legkedvesebb hölgyével, Nagy Irén kisasszonnyal, özv. Nagy Lajosné leányával. Szerencsét kívánunk e házassághoz.

— **Hernyó pusztítás.** Ama sokféle csapás között, mely a gazdaközönséget sujtani szokta, nem épen utolsó helyen áll az a szörnyű hernyó sereg, mely a mezőket és kerteket a múlt hónapban ellopott s azóta minden irtási kísérlet dacára, egyre szaporodott. Ellepték először a káposztát, karalábét, kárfiót, tormát s mikor azokat a torzsáig lerágták megtámadták a virágos kerteket s pár nap alatt a violáknak s rezedáknak csak a csupasz szára maradt. Mikor aztán nem volt pusztítani az ocsmány állatok ellepték az utakat kerítéseket s ház falakat úgy, hogy bármire tekint a szem, csupa hernyót lát. És ezen csapás ellen nincs védekezés, sem a dohányfőzet, sem hiru nem képes az állatok millióit elpusztítani, mindezeknél többet használtak a múlt heti fagyok, melyek nagyon megapasztottak számukat, de ez csak akkor történt, mikor már legtöbb falu összes káposzta termése végleg elpusztult.

— **Egyetemi marakodás.** Nem is marakodás, hanem háborúság van a budapesti tudományegyetemen. Pártokra, még pedig politikai pártokra osztott a tanulás ezéljából a fővárosban összegyűlemlott egyetemi ifjuság. Már négy esztendő óta mérgezi meg az amugy sem virágzó rendeltetésének messze alatta és mögötte maradó egyetemi életet az ifjuság pártoskodási szelleme s a helyett, hogy a tudományt ápolnák és minden erejüket annak szentelnék — de facto politikai színezetű pártokat alakítanak. Voltak már szociálisták is — s az idők beteges áramlatának megfelelőleg nem csodálkoznánk, ha valamely korezmában megalakulna az anarchista egyetemi

párt. Az egyetemi tanács július 26-iki határozatával a „radikális“ ezimmet megalakult pártot betiltotta, mert még a múlt tanév folyamán bejelentette, hogy szeptemberben ugyancsak, mint radikális párt fog megalakulni. A tanács a vezetőket kétfélőre elutasította az egyetemről. Nem vagyunk egy csöppet sem elragadtatva attól, hogy a tanulásra nagyon rászoruló egyetemi ifjuság, a helyett, hogy a tudományokat művelné, pártusákat rendez és marakodik. Másrészt helytelenítjük, hogy szabályzatokkal akarják dresszírozni az ifjuságot, mert a dresszurának következményei határozottan ártalmasok. Az egész egyetemi szervezet rossz, nagyon rossz s annyira a magyar szellemnek meg nera felelő, hogy őszintén csodálkoznunk kell, hogy ily szervezet nálunk fönttartható. Nem csinálunk kázust a dologból, de követeljük a közoktatásügyi kormánytól, hogy lépjen közbe erőlyesen, szorítsa vissza rendes medrébe a háborgást, legyen rajta, hogy a tanulók tanuljanak s a tanárok tanítsanak, de sem ezeknek, sem amazoknak ne engedje meg a tudományegyetemen való politizálást, mert elvégre is az egyetem arra való, hogy komoly férfiak az ifjakat komoly férfikká neveljék. Ha pedig ez így van, akkor nem kerülnek ki az egyetemről sem haszontalan nagyképű stréberek, sem politikai ágensek, sem szemforgató szenteskedők, sem szociálisták, radikálisok, esetleg anarchisták hanem tudományosan képzett, becsületes magyar emberek. Ilyenekre van szüksége ennek az országnak, a mostani ifjuság pedig az ország jövője, benne szeretjük feltámadni látni multunk dicsőségét. S épen ezért kell távol tartani tőle mindazt, a mi a nemzetre nézve ártalmas lehet. A magyar sajtó egyhanguan nekíront az egyetemi tanácsnak említett határozata miatt.

— **Értesítés.** Háromszékvármegye alispánjától a következő értesítést vettük: „Az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a rendelkezéséhez képest ezennel közhirrő teszem, hogy a vármegyei legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1901. évi névjegyzőke összeállításának alapul szolgáló adóhivatali kimutatások a vármegye alispáni hivatalánál folyó évi szeptember hó 2-től szeptember hó 9-éig bezárólag a hivatalos órák alatt betekinthetők s azokra a netalán szükséges felszólamlások a vármegye igazoló választmányához beadhatók. Seps-Szentgyörgyön, 1900 augusztus 31-én. Szentiványi Miklós alispán.“

Hirdetések.

Háromszékvármegye Alispánja.

Szám: 18578—1900.

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye törvényhatóságánál a nyigidijazás következtében megüresedett, évi 2200 korona fizetés és 400 korona lakbérilletménnyel javadalmazott, 2-ik aljegyzői állás, mely a folyó év október hó első felében megtartandó rendes őszi törvényhatósági közgyűlésen választás útján betöltendő, pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánókat felhivom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 3. §-ában előírt képzettséget, valamint eddigi netalán alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt s kollőleg bélyegzett pályázati kérésüket a vármegye főispánja, hatolykai Potsa József cs. és kir. valóságos belső titkos tanácsos és kamarás ur ő nagyméltóságához ezimezve folyó évi szeptember hó 30-ig bezárólag nyújtásuk be.

A választás által netalán megüresedő s szintén választás alá tartozó állások betöltése ugyanakkor meg fog történni.

Seps-Szentgyörgy, 1900. évi augusztus hó 30-án.

Szentiványi Miklós,
alispán.

(95. 1—1.)

697—1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 375. számú végzése következtében Kökös Károly ügyvéd által képviselt kézdivásárhelyi kisegítő pénztár javára, csernátóni Molnár Lajos ellen 480 korona s járuléka erejéig 1900. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 920 koronára becsült következő ingóságok u. m.: fejős bivalak, pej csikó herélt és csikós kanecák, két éves pej kanca csikó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 375. számú végzése folytán 436 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi február hó 13-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}\%$ váltó-díj és eddig összesen 95 K. 29 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Alesernáton község házában leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdivásárhely, 1900. évi aug. hó 26-dik napján.

(100. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

694—1900.

végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 344. számú végzése következtében Kökös Károly ügyvéd által képviselt Mautner és társa cég javára kézdivásárhelyi Jancsó József, ellen 594 kor. 30 fil. s jár erejéig 1900. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 726 koronára becsült következő ingóságok u. m.: Rum és más édes italok, petroleum, különböző festékek, 150 kiló kávé, nádseprük nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 344. számú végzése folytán 574 kor. 30 fil. tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{8}\%$ váltó-díj és eddig összesen 97 kor. 70 fil.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kézdivásárhelytől a piacon lévő bolt helyiségben leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében kész-

pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-Vásárhely 1900. évi aug. 28-ik napján.

(97. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

695.—1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 374. számú végzése következtében Kökös Károly ügyvéd által képviselt kézdivásárhelyi kisegítő pénztár javára alesernátóni Jancsó Józsefné és társa ellen 330 K. s jár. erejéig 1900. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok u. m.: okrók, lovak, Cseh Vince alesernátóni lakásánál nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 374. számú végzése folytán 330 K. tőkekövetelés ennek 1900. évi március hó 9-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}\%$ váltó-díj és eddig összesen 92 K. 7 fil.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Alesernátonba a község házában leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 21-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1900. évi augusztus hó 20-ik napján.

(101. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 237. számú végzése következtében Zajzon Lázár ügyvéd által képviselt kézdivásárhelyi Takarékpénztár javára alesernátóni Rápolthi László ellen 370 K. s jár. erejéig 1900. évi Május hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 600 koronára becsült következő ingóságok u. m.: sertések, vasas lőszék, hátultöltő 2 darab két csövű fegyver és házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 237. számú végzése folytán 370 K. tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 5-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{8}\%$ váltó-díj és eddig összesen 74 K. 92 fillérben bíróilag már megállapított

költségek erejéig Alesernátonban a helyszínén leendő eszközzésére 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1900. évi augusztus hó 21-ik napján.

(101. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. —/89. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi. hatóság közhirre teszi, hogy Kökös Károly végrehajtónak, Kupán István végrehajtást szenvedett elleni 250 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a közdi-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, K.-Martonfalva községében fekvő és a k.-martonfalvi 396. sz. tkben 1696¹⁴/a. hrsz. alá foglalt ingatlanra 116 korona, és a k.-martonfalvi 396. sz. tkben 101/1. hrsz. ingatlanra 800 korona ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 9 órakor Kézdi-Martonfalva község. házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1900. évi június hó 10-én.

(98. 1—1.) **Vajna,**
kir. trvszéki bíró.

Sz. 3423—1900.

Pályázati hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely rendezett tanácsu városnál elhalálozás folytán megürült **aljegyzői**, esetleg üresedendő **írnoki** állásra pályázatot hirdetek, az aljegyzői állással, ki egyszersmind községi bíró is, évi 1000 korona fizetés, 200 korona lakbér és 6 korona napi illetmény és nyugdíjigény s élethossziglan választással van összekötve; az írnok fizetése 800 korona, lakbér 200 korona, napi illetménye 4 korona, ki szintén nyugdíj igénynyel élethossziglan lesz választandó; felhívom azokat, kik ez állásokat elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-czikkben körülírt kellékeknek megfelelő pályázati kéréseiket hozzám f. évi szeptember 14-én d. u. 5 óráig annyival inkább nyújtsák be, mivel a később érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek. A választás 1900. évi szeptember hó 15-én fog megtartatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1900. szeptember 2-án.

(96. 1—1.) **Bartók Károly,**
polgármester.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.

Beérkezett: Bokor Mihály.

Sz. 2782./1900. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi. hatóság közhirre teszi, hogy Gergely Sándor végrehajtónak Gergely Sándorné Pál Anna végrehajtást szenvedett ellen 140 K. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő s a k.-szentkatolnai 753. sz. tkben 333. és 334 hrsz. alatt fekvő ingatlanra az árverést 644 korona ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi szeptember hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Szentkatolna község házában megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt 1900. évi június hó 9-én.

(99. 1—1.) **Vajna,**
kir. törvényszéki bíró.

Sz. 3484—900.

Hirdetmény.

Az 1866. évi XXII. t.-cz. 125. §-sa intézkedése értelmében közhirre teszem, hogy K.-Vásárhely rend. tanácsu város 1901. évre előirányzott költségvetése mai naptól kezdve 15 napi közzsémle a városi pénztárnok úrnál kilett téve.

Kézdi-Vásárhelyt, 1900. Szeptember 5-én.

(103. 1—1.) **Bartók Károly,**
polgármester.

